

קבוצה א' נפש יהודי הומיה

כיצד מסביר הרב קוק שארץ
ישראל אינה רק "מקלט
בטוח" לעם?

הראי"ה קוק, אורות:
"ארץ ישראל איננה דבר חיצוני, קנין
חיצוני לאומה, רק בתור אמצעי למטרה
של ההתאגדות הכללית והחזקת קיומה
החמרי או אפילו הרוחני. ארץ ישראל
היא חטיבה עצמותית קשורה בקשר חיים
עם האומה."

תיאור שחרור ברגן-בלזן (דברי הרב פטריק
דסבואה, שהקליט את הניצולים באפריל
1945):
"הם היו שלדי אדם, בקושי עמדו על רגליהם
קבלת שבת הראשונה לאחר השחרור.
כשהחלו לשיר את 'התקווה', קולם רעד
ובכה, אך המילים 'נפש יהודי הומיה' בקעו
מעומק הנשמה בעוצמה שניצחה את המוות."

מה איפשר לניצולי השואה
ולנתן שרנסקי לשמור על
"נפש הומיה" בתוך מציאות
של חורבן ושבי?

כיצד חיבור זה בא לידי ביטוי
כיום בשירות צבאי או
בעשייה חברתית?

מתוך יומן הכלא של אסיר ציון נתן
שרנסקי (1977):
"דווקא בצינוק הסובייטי גיליתי שיש לי
מולדת ויש לי עם. החיבור הפנימי הזה
לציון הוא שנתן לי את החירות האמיתית
ואת הכוח לעמוד מול חוקרי הק.ג.ב."

קבוצה ב' עין לציון צופיה

מדוע לא מספיק לכוון רק
את הלב בתפילה, אלא
נדרשת פעולה פיזית של
הפניית הגוף (ה"עין" והפנים)
לעבר ציון?

רמב"ם, משנה תורה, הלכות תפילה (פ"ה, ה"ג):
"היה עומד בחוץ לארץ - מחזיר פניו נגד ארץ
ישראל ומתפלל...
היה עומד בארץ ישראל - מכוון פניו כנגד ירושלים...
היה עומד בירושלים - מכוון פניו כנגד המקדש".

מדברי דוד בן-גוריון לכנסת (1949):
"לא פסק אף לרגע קט הקשר ההיסטורי שבין עם
ישראל ובין ירושלים. אנו רואים חובה להצהיר כי
ירושלים עיר הקודש היא לב ליבה של מדינת
ישראל"
מדברי יצחק רבין בנאום הר הצופים (1967):
"הצנחנים שכבשו את הכותל, עמדו נשענים עליו
ובכו... לא מחמת הכאב, אלא מחמת עוצמת הרגש,
שפרץ כמעין לאחר אלפיים שנות כיסופים".

כיצד דברי בן-גוריון ורבין
מוכיחים שהכיסופים
הרוחניים הם המנוע הפנימי
שמקים את המדינה ומוביל
את הצבא?

אילו ערכים מרכזיים מציב
הנביא ישעיהו כתנאי
לגאולתה של ציון וכיצד הם
משלימים את לימוד התורה?

"ציון במשפט תפודה ושביה בצדקה"
(ישעיהו א', כ"ז)
"כי מציון תצא תורה וידבר ה'
מירושלים... וכתתו חרבותם לאתים"
(ישעיהו ב').

קבוצה ג'

"עוד לא אבדה תקותנו - התקוה בת שנות אלפיה"

כיצד מילות ההמנון משמשות כתשובה ישירה ועוצמתית לייאוש המתואר בנבואת יחזקאל? מניין שאב עמנו את הכוח לא לאבד תקווה במשך אלפיים שנות גלות?

יחזקאל לז, חזון העצמות:

הִיָּתָה עָלַי, יְד ה', וַיּוֹצֵאֵנִי בְרוּחַ ה', וַיְנִיחֵנִי בְּחוּף הַבְּקָעָה; וְהִיא, מְלֵאָה עֲצָמוֹת... וְהִנֵּה רַבּוֹת מְאֹד עַל-פְּנֵי הַבְּקָעָה, וְהִנֵּה יְבֵשׁוֹת מְאֹד... כֹּה אָמַר ה'... הִנֵּה אֲנִי מְבִיא בָכֶם, רוּחַ וְחַיִּיתֶם... וְתָבוֹא בָּהֶם הָרוּחַ וַיְחִיּוּ, וַיַּעֲמִדוּ עַל רַגְלֵיהֶם חֵיל, גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד. וַיֹּאמֶר אֵלַי: בֶּן-אָדָם! הֲעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה כָּל-בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה; הִנֵּה אֹמְרִים, יְבֵשׁוּ עֲצָמוֹתֵינוּ וְאָבְדָה תִּקְוֹתֵנוּ-- נִגְזְרָנוּ לָנוּ...

מתוך יומנו של בנימין זאב הרצל (בזל, 1897): "בבזל ייסדתי את מדינת היהודים. לו אמרתי זאת היום בפומבי, הייתה התשובה צחוק מכל עבר. אולי בעוד חמש שנים, בוודאי בעוד חמישים שנה, יכירו בה הכל... האמונה שלנו צריכה להתגלם במעשים" הרב צבי יהודה הכהן קוק זצ"ל ('לנתיבות ישראל'): "מתוך עומק האמונה של 'נצח ישראל לא ישקר'... אנו הולכים ומוציאים לפועל את התקווה הזאת, מתוך חיבור של קודש וחול, בבניין הארץ, בחקלאות, ובקוממיות המדינה."

כיצד ההבנה ש'נצח ישראל' נבנה שלב אחר שלב מסייעת לנו שלא ליפול לייאוש בזמנים של משבר לאומי, ומה האחריות שלנו כחוליה בשרשרת הדורות הזו?

כיצד צוואה זו ממחישה הלכה למעשה את המילים 'עוד לא אבדה תקותנו'?

רס"ר (במיל') אלקנה ויזל הי"ד, מורה ומחנך שנפל בקרבות ברצועת עזה במלחמת חרבות ברזל: "כשחייל נופל בקרב זה עצוב. אבל אני מבקש מכם שתהיו שמחים... אנחנו דור של גאולה! אנחנו כותבים את הרגעים המשמעותיים ביותר בהיסטוריה של העם שלנו... תמשיכו בכל הכוח להיות שמחים, לאהוב, לחלום ולהילחם על הארץ שלנו"

קבוצה ד'

"להיות עם חפשי בארצנו"

כיצד מגילת העצמאות משלבת בין ערך ה'חירות' לבין הייעוד של 'תורת ישראל' וחזון הנביאים? האם שחרור מעול גויים מספיק כדי שנהיה "עם חופשי", או שיש קשר הדוק בין חירות אמיתית לבין שמירה על הזהות היהודית הייחודית שלנו?

”

מתוך מגילת העצמאות:

"מדינת ישראל... תהא מושתתת על יסודות החירות, הצדק והשלום לאור חזונם של נביאי ישראל".
הראי"ה קוק זצ"ל ('עולת ראייה', ענייני פסח):
"ההבדל שבין העבד לבן החורין איננו רק הבדל מעמדי... עיקר ההבדל הוא רוחני פנימי. בן חורין אמיתי הוא מי שרוחו פנימה חופשית, מי שהוא נאמן לעצמיותו הפנימית ולתבונת נפשו".

”

מתוך יומנו של בנימין זאב הרצל (בזל, 1897): "בבזל ייסדתי את מדינת היהודים. לו אמרתי זאת היום בפומבי, הייתה התשובה צחוק מכל עבר. אולי בעוד חמש שנים, בוודאי בעוד חמישים שנה, יכירו בה הכל... האמונה שלנו צריכה להתגלם במעשים"
הרב צבי יהודה הכהן קוק זצ"ל ('לנתיבות ישראל'):
"מתוך עומק האמונה של 'נצח ישראל לא ישקר'... אנו הולכים ומוציאים לפועל את התקווה הזאת, מתוך חיבור של קודש וחול, בבניין הארץ, בחקלאות, ובקוממיות המדינה".

”

כיצד הנכונות שלנו להתגייס ולתרום למדינה היא זו שהופכת אותנו באמת ל'עם חופשי'?

כיצד ההבנה ש'נצח ישראל' נבנה שלב אחר שלב מסייעת לנו שלא ליפול לייאוש בזמנים של משבר לאומי, ומה האחריות שלנו כחוליה בשרשרת הדורות הזו?

”

הרב בן-ציון מאיר חי עוזיאל (הגיוני עוזיאל, ט):
באמונתנו האיתנה זאת הננו נותנים ידינו ולבבנו, דמנו ורכושנו, שכס אחד ובלב אחד עם כל ישראל – לבצורה ובטחונה של מדינת ישראל, והתרוממות כבודו של דגל מדינת ישראל בעיני כל העמים, בצפיה ותקוה לגאולת ישראל בשלמותה, שתביא בכנפיה שלום, יציבות ודעת אלקים אחת בכל העולם, כאמרו: והיתה לה' המלוכה "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד" [זכריה יד, ט].

”